

Referatsak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hovedutvalg for samfunnsutvikling og kultur	2019/7	05.03.2019

Utsendte vedlegg

1	Folkehelseprofil 2019 - fra Folkehelseinstituttet
---	---

Medsaksbehandlere

Folkehelseprofil 2019 – Halden kommune

Folkehelseinstituttet har siden 2012 publisert folkehelseprofiler for landets kommuner og fylkeskommuner. Halden kommune har brukt profilen i planleggingen av folkehelsearbeidet, og deler av den er tatt inn i Halden kommunes dokument «Oversikt over helse- og helsetilstand i befolkningen og påvirkningsfaktorer på denne».

Trygghet og trivsel oppveksten er tema for Folkehelseprofilen 2019. Flere indikatorer er tatt med fra ungdomsundersøkelsen (Ungdata 2017). Halden ligger omtrent på landsgjennomsnittet, mens andelen 10.-klassinger som trives i skolen er klart høyere enn ellers i landet.

Et alvorlig utviklingstrekk er husholdninger med lavinntekt, 0-17 år, på 13 % mot 8,6 % i første måling i 2006. Landsgjennomsnitt er 9,2 % (Ny definisjon. Etter gammel definisjon er tallene henholdsvis 17,4 % og 11,7 %, med et landsgjennomsnitt på 12,8%.) Halden stabiliserer seg på dette nivået, mens andelen husholdninger lavinntekt, 0 – 17 år, øker mer i de andre Østfoldbyene. Frafallet i videregående skole er fallende, fra 29% i 2012 til 24% i 2017. Dette er positivt, men er fortsatt en stor folkehelseutfordring, som ellers i landet. Det er bekymringsverdig når 11% i alderen 20 – 29 år får stønad til livsopphold.

Når det gjelder utfordringer knyttet til lavinntekt og oppvekst yter NAV hjelp til den enkelte familie som sliter. For å forebygge lavinntekt i barnefamilier gjennomfører Halden kommune flere universelle tiltak som helsefremmende barnehager og skoler (Røre-midler) og skolen som nærmiljøarena (Din venn (vgs), sammen på tvers og Låby nærmiljøprosjekt.) Bedre helse og økt trivsel skal bidra til at flere gjennomfører skolen og kommer ut i arbeid. Andre tiltak er kompetanse for mangfold (sysselsetting) og næringsutvikling. Ny nærings- og sysselsettingsplan er under arbeid.

Det er ellers ikke store endringer i folkehelseprofilen fra tidligere år. Halden scorer vesentlig lavere på antall personer med videregående skole eller høyere utdanning, laveste mestringsnivå i lesing og regning i 5. klasse og forventet levealder. Sammenlignet med landet for øvrig er det flere kvinner som røyker, flere personer med psykiske symptomer (25-29 år) og muskel- og skjelett lidelser. Bruken av antibiotika er høyere enn landsgjennomsnittet.

Når det gjelder tiltak for å møte utfordringene i helseprofilen, så lages det tiltak gjennom planer. Øking i sysselsettingsgraden i Halden kommune har hovedprioritet i Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2050. Arbeid er grunnpilaren for å ha en inntekt å leve av. I løpet av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel startet undervisning- og oppvekst og helse- og omsorg opp arbeidet med sine kommunedelplaner. Det har vært et tett samarbeid med avd. for samfunnsutvikling for å lage en sammenheng mellom de ulike planene. Kommunestyret vedtok i økonomiplanen for 2019 – 2022 at vi skal jobbe for å forbedre folkehelseprofilen.

Det er igangsatt en rekke enkelttiltak og prosjekter for å bedre folkehelseprofilen. Folkehelseutfordringer beskrives ofte som samfunnsfloker («wicked problems»). Det er problematisk å finne *én* løsning som virker. Det er gjerne sammensatte problemstillinger hvor flere faktorer påvirker resultatet.

Dokumentet er elektronisk godkjent av: